

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۵/۱۲

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت پنجاه و هفتم)

مالی Mali

(قسمت اول)

نام اختصاری: ML

نام رسمی: جمهوری مالی Republic of Mali

نام جهانی: مالی Mali

نام قبلی: سودان فرانسوی French Sudan، جمهوری سودانی Sudanese Republic و فدراسیون مالی Mali Federation.

نوت: نام این کشور از امپراطوری افریقای غربی مالی گرفته شده که بین قرون 13 – 16م حکمروایی میکرده است.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره شرقی، نیم کره غربی و نیم کره شمالی. کشور مالی در غرب براعظم افریقا، بین طول البلد های شرقی 4°، طول البلد غربی 11° و عرض البلد های شمالی 10° - 25° موقعیت دارد. مساحت: 1240192km² یا 476978 میل مربع (بیست و پنجمین کشور جهان). خشکه 1220190km² و آب 20002km²

حدود اربعه:

شمال و شمال شرق: الجزائر 1376km – Algeria و موریتانیا Mauritania، جنوب: نایجیر Niger، ولتای علیا یا بورکینافاسو 1000Km – Burkina Faso، ساحل عاج Coted Ivoire 532Km – ف گینی 858Km و سنیگال 419Km – شرق: نایجیر (بشمول سرحد جنوبی) 821Km – غرب: موریتانیا (بشمول سرحد شمالی) 2237Km – مالی با خشکه 7908km سرحد دارد.

کوه ها: هومبوری Hombori، تیناکورو Tena Kourou، لورا Loura، ماندینگ Manding (شمال شرق) و آهاگار (شرق).

قلل مرتفع: هومبوری توندو Hombori tondo 1155m – بارکوسو Barkoussout 1122m – کاورو Kavorou 1045m و کیرا Kera 1006m

دریاها: نایجیر Niger که 1700Km از کل طول 4185Km آن در مالی جریان دارد، سنیگال Senegal، بانی Bani، فالیمی Faleme، کاراکورو Karakoro و سانابا Sanaba.

اقلیم: اقلیم مالی بصورت عموم گرم و خشک است. درین کشور از فیروری تا جون هوا گرم و خشک، از جون تا نومبر بارانی، مرطوب و معتدل و از نومبر تا فیروری سرد و خشک است. هوای مناطق شمالی مالی صحرایی استوایی و هوای مناطق جنوبی مونسونی است. تفاوت میان حرارت شب و روز در مناطق صحرایی در حدود 50⁰ سانتی گراد است. درین مناطق تفاوت میان هوای زمستان (جنوری 18C⁰) و تابستان (جون 37C⁰) نیز

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

بسیار زیاد است. اندازه باران در مناطق جنوبی این کشور 1400 – 1250mm، در شمال کمتر و هوای کناره های دریای نایجیر خوشایند و گوارا است.

سایر خصوصیات جغرافیایی: مالی بحساب ساختمان طبیعی به سه حصه تقسیم میشود. اول: منطقه صحرایی و کوهستانی در شمال که دامنه صحرای بزرگ و پهناور افریقا بحساب می آید. بیابان خشک جوف که در پهلوی بیابان عرق بزرگ (غرب) و بیابان ایگیدی موریتانیا موقعیت دارد، 34% مساحت این کشور را در شمال مالی دربر گرفته است.

دوم: چراگاه های مناطق مرکزی که با مشکل کمبود آب دست و پنجه نرم میکند. بعلت کمبود آب و باران باگذشت هر سال، مساحت چراگاه های مناطق مرکزی کاهش یافته و بالمقابل بیابان ها وسعت بیشتری می یابند. سوم: منطقه جنوبی کشور که چراگاه های مرطوب دارد و تعداد زیادی باشندگان مالی در همین منطقه زنده گی میکنند.

دریای نایجیر که 4185Km طول دارد، از گینی به مالی و از قسمت های جنوبی مالی به نایجیر عبور میکند، به همین ترتیب دریای سنیگال نیز از راه مالی به سنیگال میرسد و ملکیت هر سه کشور (گینی، مالی و سنیگال) شناخته میشود. مالی کشور محاط به خشکه است که به بحر راه ندارد. در مناطق مرکزی این کشور در چند نقطه، حفره ها را آب پوشانیده و جهیل ها را بمیان آورده است و زمین های سرسبز این کشور، در کناره های دریاها نایجیر و سنیگال موقعیت دارند.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه مالی از سطح بحر (دریای سنیگال Senegal River) با ارتفاع 23m و مرتفع ترین آن (هومبوری توندو) است که 1155m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی – بشری:

پایتخت: باماگو Bamako. نفوس 2.92 میلیون (2023)،
 نفوس: 21990607 (جولای – 2024).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس مالی قرار ذیل اند:

□

تراکم نفوس در 1km ²	17 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	43 نفر
نفوس شهری	45.4%
نفوس دهاتی	54.6%
فیصدی شهری شدن	4.57% (2020 – 2025)
0 – 14 ساله	47.69% (مرد 4689121 و زن 4636685 نفر)
15-24 ساله	19% (مرد 1768772 و زن 1945582 نفر)
25 – 54 ساله	26.61% (مرد 2395566 و زن 2806830 نفر)
55 – 64 ساله	3.68% (مرد 367710 و زن 352170 نفر)
بالا تر از 65 ساله	3.02% (مرد 293560 و زن 297401 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.03 مرد/زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.01 مرد/زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	0.91 مرد/زن
تناسب جنسیت از 25 – 54 سالگی	0.87 مرد/زن
تناسب جنسیت از 55 – 64 سالگی	1.05 مرد/زن

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

تناسب جنسیت بالاتر	0.84 مرد/ زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	0.95 مرد/ زن
تولد در هزار نفر	41.07 نفر
مرگ و میر در هزار نفر	8.53 نفر
رشد سالانه نفوس	2.95%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	60.64 (پسران 66.04 و دختران 55.08)
اوسط عمر در کل نفوس	62.41 سال
اوسط عمر در مردان	60.19 سال
اوسط عمر در زنان	64.7 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	5.54
اوسط سن مادران در زایمان اول	19.2
مرگ و میر زنان در هر تولد	562 نفر
	100000

تقسیمات اداری: مالی 19 منطقه Region و یک ولسوالی District دارد:
الف - مناطق: باندیگارا Bandiagara، بوگونی Bougouni، دیولا Dioila، دوینتزا Douentza، گاوو Gao، کایس Kayes، کیدال Kidal، کیتا Kita، کولیکورو Koulikoro، کوتیالا Koutiala، میناکه Menaka، موپتی Mopti، نارا Nara، نیورو Niouro، سان San، سیگو Segou، سیکاسو Sikasso، تاودینی Taoudenni و تیمبوکتو Tombouctou.
ب - ولسوالی: باماكو Bamako.
شهرها:

سیگو Segou، نفوس 153349 نفر، سیکاسو Sikasso، 144786 نفر، موپتی Mopti، 108456 نفر، کوتیاله Koutiala، 99353 نفر.
نژاد: سیاه پوست، سفید پوست (کم) و نسل مشترک. بمبارا Bambara - 33.3%، فولانی Fulani - 13.3%، ساراکولی/سوننکی/ماراکا Sarakole/Soninke/Marka - 9.8%، سینوفو/مانیانکا Senufo/Manianka - 9.6%، مالینکی Malinke - 8.8%، دوگون Dogon - 8.7%، سونرای Sonrai - 5.9%، بوبو Bobo - 2.1%، تاورینگ/بیلا Tuareg/Bella - 1.7%، سایر مالی ها 6% و سایر گروه ها 0.7% (2018).
زبان: فرانسوی (رسمی)، بمبارا Bambara - 46.3%، پیول/فولفولبی Peul/Foulfoulbe - 9.4%، دوگون Dogon - 7.2%، سوننکی/ماراکا Maraka/Soninke - 6.4%، مالینکی Malinke - 5.6%، سونرهی/جرما Sonihrai/Djarma - 5.6%، مینینکا - 4.3%، تماچیک Tamacheq - 3.5%، صنیفو - 2.6%، بوبو Bobo - 2.1%، سایر زبانها 6.3% و ناشناخته ها 0.7% (2009).
رسم الخط: لاتین و رسم الخط محلی.
دین و مذهب: اسلام (سنی) 93.9%، مسیحی 2.8%، انیست 0.7% و ناشناخته ها 2.5% (2018).
طرز حکومت: جمهوری نیمه ریاستی. قانون اساسی جدید مالی روز 12 جنوری 1992 نافذ گردیده است. این قانون برای یک مدت کوتاه در اواخر سال 2012 معلق نیز شده بود.

رییس جمهور دوره انتقالی این کشور اسیمی گویتا Assimi Goita (تولد: 1983؛ وظیفه: 7 جون 2021) و نخست وزیر دوره انتقالی شوجیول مایگا Choguel Maiga (تولد: 2 آپریل 1958؛ وظیفه: 7 جون 2021) میباشند.

رییس جمهور مالی به اساس رای مردم برای 5 سال انتخاب گردیده و دو دوره کار کرده میتواند. رییس دوره انتقالی آقای گویتا روز 25 می 2021 قدرت را از راه نظمی بدست گرفت، اما تعهد نموده که در ماه مارچ 2024 آن را

د پانوی شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

دوباره به حکومت ملکی انتخابی تحویل خواهد داد، بخاطر اختلافات عمیق داخلی، مداخلات بیرونی و بی ثباتی کشور تا حال دایر نشده است.

شورای ملی یا National Assembly مالی 147 عضو داشت که به اساس رای مردم، برای 5 سال انتخاب میگردیدند. آخرین انتخابات گذشته این شورای به تواریخ 30 مارچ و 19 آپریل 2020 صورت گرفته است. روز 18 اگست و بدنبال کودتای نظامی و استعفای رییس جمهور ابراهیم کیتا Ibrahim Kita این شوری ملغی گردیده و نظامی ها یک شوری موقت 121 نفره ایجاد نمود که کل اعضای آن توسط اسیمی کیتا که در آن وقت معاون ریاست جمهوری مالی بود، برگزیده شده بودند. کیتا بعداً کل قدرت را از راه نظامی خود تصاحب نمود. در ماه فروری 2022 تعداد اعضای این شوری به 147 نفر افزایش یافت.

نظام حقوقی مالی بر قوانین مدنی فرانسه و اصول عنعنوی مردم مالی استوار است. ستره محکمه Supreme Court عالی ترین ارگان قضایی این کشور شمرده میشوند که یک رییس (قاضی القضاة) و 18 قاضی عالیرتبه دارد که همه از طرف وزارت عدلیه برای 5 سال انتخاب میشوند. این محکمه به دواوین قضایی، اداری و حسابگری منقسم شده است. مالی بعد ازین یک محکمه قانون اساسی (دارای 7 قاضی ارشد که توسط شورای ملی برگزیده میشوند) و یک شبکه محاکم در کل مراکز شهری و واحد های دارد که به دعاوی مردم، دولت، اتباع خارجی و شرکتهای رسیده گی میکند.

احزاب سیاسی:

اتحاد افریقا برای دموکراسی و استقلال و Independence (رهبر: عمر ماریکو Oumar Mariko)،

اتحاد برای دموکراسی و پیشرفت Alliance for Democracy and Progress (رهبر: آمادو تیام Amadou Thiam)،

همگرایی برای پیشرفت مالی Convergence for the Development of Mali (رهبر: حسینی آمیون گوبندو Housseyni Amion Guindo)،

اتحاد دموکراتیک برای صلح Democratic Alliance for Peace (رهبر: علیو بوبکر Aliou Boubacar Diallo)،

جنبش برای مالی Movement for Mali (رهبر: براهیما دیانسی Brahima Dianessy)،

حزب برای تجدید ملی Party for National Renewal (رهبر: تاییل درامی Tiebile DRAME). گروه های فشار:

گروه های اسلامگرا، کوچی های طوارق در شمال، گروه های ناراضی در اردو و دست درازی همسایه ها. روز آزادی: 22 سپتمبر 1960

رخصتی ملی: روز اعلان نظام جمهوری، 22 سپتمبر.

عضویت در ملل متحد UN: 28 سپتمبر 1960

عضویت در مجامع جهانی:

ACP, AfDB, AU (suspended), CD, ECOWAS (suspended), EITI (compliant country), FAO, FZ, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICt, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, ILO, IMF, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, MONUSCO, NAM, OIC, OIF, OPCW, UN, UNAMID, UNCTAD, UNDP, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNIDO, UNISFA, UNMISS, UNOPS, UN Women, UNWTO, UPU, WADB (regional), WAEMU, World Bank Group, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO.

بیرق ملی: سه پارچه مساوی افقی، چپ سبز، میانه زرد و راست سرخ.

سرود ملی: سرود ملی مالی، (مالی) نام دارد که شعر و موزیک آنرا Seydaukoyate و Sissoko در سال 1962 ترتیب و تنظیم نموده اند، نام دگر این سرود چنین است (برای افریقا و برای توای، مالی).

نشان ملی: بالای یک پرده سفید، وسط یک مسجد و در پایین آفتاب در حال طلوع که همه در یک دایره سرخ قرار دارند.